

De enkelte Bestemmelser i Lovforslaget eller rettere de Forandringer i den bestaaende Lovgivning, som ere foretagne, skal jeg ikke komme meget ind paa, idet jeg gaar ud fra, at der bedst vil kunne forhandles om Enkeltheder i et Udvalg, men jeg skal dog angaaende enkelte Punkter tillade mig nogle faa Bemærkninger. Som ærede Medlemmer ville se, er § 2 den Paragraf, som særlig giver Regler for Jords Udstyknings. I denne Paragraf er der foreslaaet ikke saa faa Forandringer, og denne Paragraf udgør egentlig et af de væsentligste Punkter i Forslaget. I den bestaaende Lov er det jo saaledes, at en Hovedgaard ikke maa bringes ned under 60 Tdr. Land boniteret Jord, men nu foreslaas det her i Loven, at de 60 kunne nedsættes til 50 Tdr. Land. Dette anser jeg for en ganske udmærket Bestemmelse, som jeg fuldt ud kan tiltræde, ja jeg kunde for Resten godt være med til, at man gik endnu længere ned, at man sagde 40 eller 45 Tdr. Land. Det er et Spørgsmaal, om vi ikke snart kunde naa det Maal at ophæve Forskellen mellem Hovedgaardsjord og Bondejord, saaledes at al Jord blev undergivet samme Regler. Jeg vil haabe, at det snart kunde finde Sted, og jeg synes, at da vi nu have faaet en Lov om Afløsning af Tienden, saaledes at Tienden nu falder bort, maatte det andet ogsaa kunne falde bort, saa at vi kunde faa ens Regler for al Jord her i Landet. Det er Hovedprincippet, vi skulle naa frem til; det er nok muligt, vi ikke kunne naa det i Øjeblikket, men jeg vil haabe, vi maa kunne naa det snart. I Loven af 1897 blev der jo indsat en Skala med Hensyn til Udstyknings af Bøndergaarde, og denne Skala skulde altsaa danne Grundlaget for Udstyknings. Nu var denne Skala ganske vist i og for sig ret fornuftig og ret praktisk, men da man kom til at bruge den, viste det sig, som sagt, at den havde sine Mangler. Skalaen gik jo ud paa, at Hovedparcellens Størrelse blev gjort afhængig af Jordens Bonitet. Hvis det var 1ste Klasses Jord, altsaa Jord, hvoraf der gik under 10 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, skulde Hovedparcellen have en Størrelse af 2 Tdr. Hartkorn eller 12 Tdr. Land boniteret Jord. Dersom det var 2den Klasses Jord, hvoraf der gik mellem 10—20 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, forlangtes der ikke mere end $1\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn eller 10 Tdr. Land boniteret Jord til Hovedparcellen, og dersom det var ringere Jord, hvoraf der gik over 20 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, kunde

Hovedparcellen bringes ned til 1 Td. Hartkorn eller 8 Tdr. Land boniteret Jord.

Denne Skala er, som sagt, paa en vis Maade ganske praktisk, men den havde sine Ulemper, og det er navnlig kommet frem ovre i Jylland, hvilket ligger i, at vi der have store Ejendomme med lidt Hartkorn. Vi have jo derovre Ejendomme, ogsaa ret gode Ejendomme, der have en Størrelse af 40, 60, ja helt op til 100 Tdr. Land, og denne Jord er mange Gange af ret god Beskaffenhed, thi den Slags Ejendomme ere jo som Regel opdyrket Hedejord, og den kan mange Gange være ret god Jord. Nu er Forholdet ofte saaledes, at disse Ejendomme kunne have under 1 Td. Hartkorn, nogle have lige bestemt 1 Td. Hartkorn og andre lidt over. Men af den Bestemmelse, at Ejendommen, hvor der gaar over 20 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, ikke maa bringes ned under 1 Td. Hartkorn, bliver Følgen den, at saadanne store Ejendomme paa 60—70 Tdr. Land, mange Gange maaske af god Bonitet, ikke kunne faa Lov til at blive udstykkede. De kunne ikke faa deres Udstykningsbevillinger approberede, det bliver nægtet, og det skal nægtes efter Lovens udtrykkelige Bestemmelse. Det viser altsaa, at Lovens Rammer ere for snævre, og det glæder mig, at Landbrugsministeren har set det og nu foreslaar, at der i Loven foruden de tre tidligere Skalaer indsættes en fjerde, der siger, at af Jord, hvoraf der gaar over 40 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, forlanges det kun, at Hovedparcellen skal være paa 6 Tdr. Land boniteret Maal. Nu tror jeg godt, at hele Skalaen kunde uddybes ikke saa ganske lidt paa hvert enkelt Punkt. Navnlig for det fjerde Punkts Vedkommende tror jeg, den kunde uddybes ganske betydeligt, thi hvor Jorden er af den Beskaffenhed, at der gaar over 40 Tdr. Land til 1 Td. Hartkorn, tror jeg godt, vi kunne sige, at Hovedparcellen kunde bringes ned til 6 Skpr. Hartkorn eller 4—5 Tdr. Land boniteret Maal, det var der slet intet i Vejen for.

Der er ogsaa en anden Side af Sagen, som jeg skal tillade mig ganske kort at berøre, og det er, at det mulig vilde være rigtigt nu at begynde at optage et helt andet Grundlag end Hartkornet. Man maa jo lægge Mærke til, at nu er Hartkornet faldet bort som Grundlag for Skat til Staten — Gammelskat og Land- og Ligningskat som Statsskatter ere ophævede — og det vil med Tiden ogsaa falde helt bort som Grundlag for Skat baade i Sogne- og Amtskommuner. Det forekommer mig der-